

LA VETILLADA.

SEMANARI POPULAR

AVÍS.

Se suplica als Srs. Suscriptors de fóra Girona que no hajan satisfet lo present trimestre ó 's trobin en descubert d' algun dels atrassats ab nostra adminsitració se servescan enviar lo més prompte possible lo corresponent import, ja siga en sellos de correu ó en algun altre giro de fácil cobransa.

REFLEXIONS SOBRE L' HISTORIA.

L' estudi de l' Historia no mereixeria certament que se li dediqués una seria atenció ni un temps considerable, si 's limités al estéril coneixement dels fets, y á la pesada investigació dels datos dels anys en que tingué lloch cada aconteixement. Poch nos importa 'l saber que hi ha hagut en lo mon un Alexandro, un Cesar, un Arístides, un Caton, y que han viscut en tal ó qual temps: que l' imperi dels Assiris fou substituït per lo dels Babilonis, y aquest per lo dels Medos y dels Persas, los quins foren seguidament domenyats per los Macedonis y aquestos per los Romans. Mes te gran importancia lo conèixer com se formaren eixos imperis, per quins graus ó per quins medis arribaren al punt de grandesa que nosaltres admirém, lo que constituí sa gloria com també lo que fou causa de sa decadencia y ruina. No es menos interessant estudiar las costums dels pobles, son génii, sas lleys, sas tradicions; y sobre tot notar lo caracter y qualitat de aquells que 'l governan, y que han contribuït ab sa bona ó mala direcció á son engrandiment ó á sa cayguda.

Tals son los grans objectes que 'ns presta l'

historia fent passar com en revista devant nostre tots los imperis del univers, y al mateix temps tots los grans homes que 's distingiren instruhintnos, menos ab lliçons que ab exemples, sobre tot lo que atany al art de governar, la ciencia de la guerra, las retglas de la política, las normas de conducta pera totas las etats y condicions de la vida.

Mes un altre objecte, infinitament mes interessant, deu cridar nostra atenció. L' Historia anuncia per tot la grandesa de Deu, son poder, sa justicia, y sobre tot la sabiduría admirable ab la qual sa providencia dirigeix tot l' univers. Es veritat que comparant la protecció especial y sensible ab que favoria al poble escullit ab la manera de conduhir totas las altres nacions de la terra, apar als ulls de la penetració humana com si aquestas li fossen mes estranyas ó indiferents. Deu miraba á la nació santa com á sa possessió mes estimada, y 's complahia en formarla desde sa infancia instruhintla per sas propias paraulas, inspirant á extraordinaris capdills pera governarla, y protegintla per las mes portentosas maravellas.

No obstant, lo mateix Deu, encara que fou olvidat y ofés per las mateixas nacions, ecsercia sempre sobre ellas un imperi soberá, lo qual, per ser ocult baix lo vel del aconteixements ordinaris y d' una conducta purament humana, no era ni menos real ni menos diví.

Semblant veritat se regoneix remontantse fins á la antigüetat mes remota, y fins al origen primitiu de la historia profana; es á dir, fins á la dispersió dels descendents de Noé en las diferents encontradas de la terra hont s' establiren. La llibertat, las miras d' interés, lo gust per certs paisos y altres motius semblants, sembla á primera vista que foren las solas causas de la diferent elecció d' estada que feren los homes. Mes la Escritura nos ensenya que en mitj de la confusió y

desordre que seguiren al súbit cambi de llenguatge que s' obrá en los descendents de Noe, Deu presidí invisiblement á tots sos consells, y conforme á sos designis se conduhiren y 's collocaren tots los homes, segons las retglas de sa misericordia y sa justicia. Es cert que desde llavors Deu tingué una atenció particular sobre 'l poble que debia ser son escullit. Mes eixa atenció particular no es de cap manera contraria á la que tingué sobre tots los altres pobles, com ho confirma la Escritura, quan mos ensenya que tots los sigles li son presents y que de etat en etat Ell va regulant tots los successos.

Es precís donchs considerar com un principi incontestable y que deu servir de fonament al estudi de la Historia, que la Providencia divina es la que de tota la eternitat arretgla y ordena lo plantejament, la duració y la destrucció dels imperis, siga en ordre al plan general del univers conegut tan sols per Deu, qui posa en ordre y maravellosa armonía totas las parts que 'l componen; siga en particular per relació al poble d' Israel, y encara mes en ordre al Mesias y al establiment de l' Iglesia, que es la gran obra y la fi de totas sas obras. Y pera fer sentir la necessitat d' un Mediador, durant quatre mil anys deixá Deu á las nacions caminar en lo desordre de sos vicis, sens que las llums de la rahó ni las instruccions de la filosofia poguessen dissipar sas tenebras ó corretgir sas inclinacions.

Mes lo Senyor que disposa en tot segons las retglas de sa infinita sabiduria y que sap posar límits al torrent de las passions, no permeté que la naturalesa humana, entregada á tota sa corrupció, degenerés en una barbarie absoluta, degradantse enterament per la oscuritat dels primers principis de la lley natural. Per aixó sembrá ja de lluny en l' esperit dels homes la llavó de moltes grans veritats, pera disposarlos á rebren d' altrás mes importants, permetént que 'ls antichs filosofhs ecsaminessen moltes qüestions y establissen molts principis relacionats ab la religió, mantenint aixís l' interés dels pobles en ordre á la vida del esperit. Sabut es que 'ls mes sabis filosofhs pagans, ensenyaren en sos llibres la existencia de un Deu, la necessitat de sa Providencia que presideix al govern del mon, la immortalitat de l' ánima, la recompensa dels bons y 'l cástich dels mals y altrás semblants veritats, que si be no eran capassas de conduhir al home á la justicia, servian pera dissipar certas tenebras y evitar una complerta dissolució moral.

Per un efecte de la mateixa Providencia que

de lluny preparaba 'ls camins del Evangeli, quan lo Mesias vingué al mon, Deu habia reunit un gran número de nacions per las dos llénguas grega y llatina, y habia sotsmés á un sol dominador, desde l' Oceano fins al Eufrates, tots los pobles separats per lo llenguatge, á fi de donar un curs mes fácil á la predicació dels Apóstols. L' estudi de l' Historia quan se fa ab judici y maduresa, nos deu conduhir á semblants reflexions, y mostrarnos com Deu fa servir los imperis de la terra pera l' establiment del regne de son Fill.

Nos ensenya també l' Historia lo cas que debem fer de tot lo que hi ha de mes brillant en lo mon, y de totas aquellas grandesas exteriors que mes nos enlluhernan. Valentía, poder, habilitat en l' art de governar, profunda política, talent, riquesa, tot aixó nos presenta l' Historia, tot aixó es lo que mes nos admira y es sovint l' objecte de nostra enveja. Mes al mateix temps aquesta mateixa Historia nos deu fer recordar que Deu, fa tan poch cas d' aquestas qualitats brillants que 'l sigle estima, que las concedeix á sos enemichs mentres que sovint las nega á sos mes fidels servidors, als quals concedeix cosas d' una altra importancia y d' un altre preu, mes que 'l mon no las coneix ni las desitja.

L' univers poblat de poderosos reys, de famosos legisladors, de célebres filosofhs, es l' objecte de nostra admiració y alabansa, mes en lo fons d' eixa tan ponderada grandesa pagana, no hi havia mes que desordre y corrupció. No es que sas bonas qualitats, sos coneixements y aquellas máximas conformes ab la lley natural no fossen dignas d' estima en sí mateixas. No deixavan de ser un dó de Deu, del qual prové tota bondat y tota llum. Mes los pagans ne pervertian sa naturalesa, donant rahó de fi á lo que solament podia tenir rahó de medi. Y aixó deu entendrers fins de aquells qu' eran tinguts per los mes sabis y morigerats, quinas virtuts eran totas infestadas per l' orgull, per la pretenció d' una moralitat sens fonament. Aixís es com en certs sigles del paganisme, se 'ns presenta l' espectacle de ilustres exemples; mes nos en ofereixen al mateix temps un altre que degradaba la noblesa del primer y ofuscaba enterament sa bellesa: tal era la idolatria, estesa generalment en tot lo mon. Un sol país, y encara molt limitat, coneixía al verdader Deu. En los demás, totas las bocas eran mudas pera alabar-lo, y 'ls cántichs de las solemnitats idolatras no eran mes que invitacions als crims y á la degradació del home. Tots los pobles erra-

ban cada h  en sa v a, se forjaban deus de totes las criaturas, adoraban totes sas passions, ignoraban son origen y son fi, y abandonantse   la superstició ho creyan tot sens discerniment,   mes be, no creyan res.

Sembla que l' home, colocat en mitj las maravellas que abundan en la naturalesa, saciat dels beneficis de Deu no l' habia d' olvidar, ni deixar d' adorarlo degudament y serli fidel. No obstant l' home fou sort   totes las veus que li anunciavan la magestat y la santetat de son Criador, y tot ho ador , menos   Deu. Las estrellas y 'l sol que publican las glorias del Senyor del  nivers, ocuparen en lo culto lo lloch de la Divinitat. La fusta y la pedra baix mil figuras que una imaginació desarretglada habia inventat vingueren   ser objectes de adoració y tinguts per deus. En un paraula, las falsas religions habian inundat tota la terra, y si alguns homes notables mostraren un poch mes de sabiduria que altres, foren no obstant del mateix modo impios   ingrats. Un sol entre ells, S crates, acusat de haber combatut lo politeisme, no s' atrev    confessar en públich lo que pensaba particularment, lo qual demostra quant petit auxili es la rah  pera tots los homes, quan aquestos no tenen altra guia.

Tal es lo principal fruyt que debem traure de la historia profana, en la que llegim en cada p gina lo que fou lo llinatge humà durant tants de sigles, y lo que seriam encara nosaltres sens una misericordia particular que nos feu coneixer al Salvador: misericordia que no habiam pas merescut per nostras obras, y de la qual debem un etern homenatge de regoneixement   la gracia de Jesucrist.

N. R.

Una Casa Senyorial   Catalunya.

Nombrosas   inestroncables son las fonts vivas d' hont brollan las encisadoras y poéticas tradicions catalanas, que tenen quasi sempre per primitiu bressol lo enderrocant castell feudal, la esglesia antiquíssima   la vella casa senyorial. Aquesta es avuy mes digne d' ésser estudiada ab atenció preferent per l' arqu olech y l' artista, ja que per rah  d' estar   merc s de gent poch amant del art y la historia, pertsovint sa fesomia propia y es,   arruinada barbarament  , lo que es pitjor, mutilada sense cap respecte   sa historia,   sa artística magestat y passada grandesa.

Dignes son de conservarse las antigas casas senyorials, no sols per sa fesomia t pica, sinó perque en ellas s' enclou una de las páginas més importants y curiosas de la arquitectura civil de Catalunya que ofereix las accidentadas variants de presentar notables exemplars de edificis, entre quins poden admirarse desde la vivenda feudal superbament fortificada pera resistir qualsevol forsa agresiva   imponent, fins   la deleitosa estada construhida no mes que pera l' esbarjo y l' esplay, pera la sumptuositat faustuosa y la franca hospitalitat.

Lo temps procura ab sa avassalladora potestat, destruhir inconscientment totes las vivendas ahont encara hi cova algun recort de passada grandesa,   s' hi serva alguna tradició, que es sovint conservada en la imatge de la capella, (sempre adossada al costat de la casa); en la torra antiga, (que acostuma   servir de graner   sitja) y en lo pou   cisterna, que encara   voltas es mirat ab esglay per la maynadeta, que ha après ab temerosa curiositat la historia del follet, de la dona d' aygua   de la misteriosa encantada    nima en pena que vaga errant en las nits d' hivern pels voltants de la vella possessió, que avuy ab sentiment veyem desapareixer de nostras planuras y montanyas.

Ab tot y aix , hi han familias pertanyents   nostra digna noblesa   triada aristocracia industrial y mercantil, que 's fan acreedoras   una sencera felicitació per lo acert y bona voluntat ab que han empr s y dut   cap la restauració   conservació dels respectius alberchs, que per dret hereditari   per voluntaria adquisició avuy posseheixen, y s' afanyan en conservarlos dignes de la grandesa de la seva il-lustre prossapia y del respecte que 's mereixen sempre los monuments venerables de la terra catalana. Recordem y cit m ab goig los noms dels Srs. Compte de Bell-lloch, Marqu s de Camps, Compte de Perelada, Compte de Centellas, Baró de Castell-arnau, y Srs. de Viala, Altimora, Torres, y altres que fora llarch anomenar, y que son tant mereixedors de llohansa com los citats, per haver tots ab notori bon zel y amor al art, conservat, y alguns salvat completament de la ruina   preciosos edificis situats en las quatre provincias catalanas, que son valiosas joyas arquitectónicas, las quals avuy podem tots admirar, merc s   haver recaygut en poder de personas tant il-lustradas y de criteri tant noble y desinteressat.

Aquestas impresions nos f ren sugeridas fa poch dias al verificar en unió de varis amichs

nostres, una visita á la hisenda anomenada *Ca'n Cabanyes*, situada á una hora de la ciutat de Martoró, y en lo terme municipal del poble de Argentona. Aquesta casa, encare que siga poch coneguda dels arqueólechs y excursionistas, es notabilísima baix lo punt de vista artístich y per lo acert y bon zel ab que sos actuals possessors han sapigut conservar-la. Posada en la vessant d' una montanya de poca elevació, conduheix á ella un frondós y poétich rieral cubert d' arbres fruyters de tota mena. La ayrosa fatxada es de la época del Renaixement ostentantse en ella lo escut d' armas dels Senyors de Cabanyes. Completan la bellesa del edifici tres originals balcones ab dos columnetas corinthias y quatre torricons reduhits situats en los quatre cayres del casal. Conta la tradició que pels anys 530 (després de J. C.) los reys Childebert y Clotari, visitaren als primitius Senyors de la familia Cabanyes y 'ls concediren la executoria de noblesa donantlos un escut compost de duas casas y un gós, significant lo primer la hospitalitat pels reys rebuda y lo segon la fidelitat que 'ls vassalls portavan á sos reals senyors. Durant tota la edat mitjana continuá la familia Cabanyes usant sempre aquest escut fins que en los anys de 1500, l' Emperador Carles I d' Espanya ab motiu de verificar una cassera per aquellas delitosas encontradas s' hostatja en la casa y agrahit als obsequis y deferencias que ab ell tingueren los Senyors, los concedí pera son escut las armas reals de Castella y lo escut de Catalunya rematats per las áligas imperials, tal com avuy se pot veure en lo escut de la actual portalada. Com á especial mostra d' apreci l' Emperador regalá també al Senyor d' alashoras (dit D. Jaume de Cabanyes) son capell de ferro y la ballesta que acostumava á usar en las casseras y excursions. Aquestas dos armas se conservan avuy encara, y la familia de Cabanyes nos dispensá l' estimable honor de posárnoslas de manifest y deixarnos traure un croquis de las mateixas. En la Sala principal del primer pis admirarem un preciós artesonat de noguera ab uns quadrats y motlluras de relleu en perfet estat de conservació. Al costat de la gran sala de recepcions hi han várias cambras en las que s' hi troban duas arcas dels segles XVII y XVIII, preciosos mobles de un gust artístich no despreciable y un llit bastant especial, encara que mitx destrossat per l' acció del temps. La habitació que va ocupar lo Emperador Carles I se conserva encara ab lo mateix mobiliari que tenia alashoras, éssent dignes de esmentar-

se uns típichs setials de cuyro y una llarga y complerta galeria de pinturas que conté los retratos de tots los antepassats de la familia. En los graners notarem duas preciosas arquetas nupcials d' estil gótic y alguns sillons de antiga forma; pero que malharuadament están poch menys que inservibles.

Després d' ésser obsequiats d' una manera atentíssima, d' haver tret vários dibuixos de las joyas d' art que allí 's trovan y d' haver felicitat molt espressivament á la familia Cabanyes, per las obras de restauració que ha emprés en sa casa senyorial; nos despedirem ab lo cor alegre y satisfet y agradablement impresionats per haver trovat una vegada més en nostra estimada Catalunya, qui estima las glórias de son passat y honra degudament la noblesa de són nom.

ENRICH MASRIERA.

Barcelona 28 Agost de 1881.

PENSAMENTS RELIGIOSOS.

Sas colors que tan nos plauhen,
ne reben del sol las flors:
com mes ellas nos atrauhen
menys l' astre esmentém llavors:

Y la terra 'ns maravella
que lo Etern un jorn ne féu:
Y com més nos atráu ella
menys pensém ¡ingrats, eu Deu!

Mesquinas flors é insectes, qu' un jorn viuhem
en sa despulla deixan d' élls recort:
Sentiments que han omplert una existencia
¿poden pérdres, quan l' home deixa 'l mon?

Després d' una ausencia llarga
torna á son niu l' orenel,
que á deixarlo, l' obligava
l' alé gebrat del ivern.

Desafiant perills, llunyanas
mars, escomet lo nauxér;
mes de nou sa patria riva
aprés molts traballs reveu.

També per los cors que penan
hi ha un terme á llurs sofriments:
patri niu, riva beneyta,
ahont retorna l' ayma, 'l cél.

¿Perqué després d' un goig aparques' ennuvóla
de pena 'l nostre cor?

¿Perqué després d' un goig nostre esperít s' endola
cubrintse de tristor?

¿Com és que aquella ténegra è intensa melangia
lo vé á martiritzar?

¿Serà que dins la joya sempre un pesar tenia
y l' ayma, fuyta aquella, hi sent sols lo pesar?

Tostemps sobre 'l front d' un mort
aquell núvol de tristesa,
com sí 'l cós, ne sentis greu
d' haber de restá en la terra!

Depressa passen los dias,
mor l' un en brassos del altre,
y quiscun d' ells, al finir,
se 'ns emporta una esperansa:

Se 'ns emporta una esperansa
enganyosa d' aquest mon:
mes altres de molt mes certas
amóstrans de més aprop.

Lo temps ne corra, vola
y 'l qué del mon s' ubriaca ab los goigs folls
fugi 'l temps tan depressa
ovira plé d' espant y ab desconort:

Mes si al que entre gaubansas
vivint, quiscún segon li roba un goig
lo temps de sofrí escursa
d' aquell que en lo dol viu, quiscún segón.

Ditxós qui sens racansa
fugir veu, de sa curta vida, 'ls jorns:
trist, de qui res espera
y dels fantasmas del passat, viu sols!

Si la amor, filla del cel,
ne fá sempre llánsar llágrimas
la mort, que 'ns fá tant plorar,
be 'n deu esser bé, de santa!

J. Olivó Formentí.

COSAS DEL TEMPS.

¿Y quína vida tan regalada fóra la del estu-
diant si no fos l' estudiar! Naturalment que no
parlo dels que s' han de guanyar la vida rapant,
fent de *mestre*, criat, farmacéutich ó altras in-

dustrias per l' istil. Aquestos la solen ballar ma-
gre pero estudian, y prescindint d' aquell deix
que arreplegan en certas colocacions, solen sor-
tir homes de profit. Parlo d' aquestos numerosos
fills de las classes mitjas que avuy invadeixen
tots los estaments, d' aquestos fills de bons me-
nestrals que desde que comensan fins qu' acaban
la carrera se creuhen que 'ls diners naixan en
la butxaca de sos pares sens somiar que s' hajin
de guanyar.—Perqué avuy dia 'l fill d' un me-
nestral; qu' es cas de quedarse ab gech com són
pare; ha de dur levita, y ha d' anar á estudiar
lleys ó medicina ó farmacia encara que may més
n' haja de fer ús.

¿Dich los menestrals?... Lo fill del fuster, del
mestra de casas del manyá del sabater, en fi lo
fill del trevallador ja no trevalla siuó que se n
va á passar la joventut fent d' estudiant. Des-
prés sobre tot en Espanya, que cada hú 'l que
ménos se creu ser comte, quan se té un títol,
mal no siga sinó de batxiller en arts, ja no es
qüestió de treballar sinó de fé 'l senyó d' un mo-
do ú altre. La qüestió es haberse emancipat de
la gent feynera, dedicada á lo grosser, á lo ma-
terial, al trevall mecánich. Tot aixó, en nostra
culta pátria se creu encara incompatible ab
la educació literaria, de manera que aquí, gene-
ralment parlant no 's segueix carrera sens lo
principal objecte de distingirse de las classes
treballadoras y entrar en la casta *dels senyors*.
Per aixó es lo país dels empleyats.
Realment, progressém, digan lo que vulgan. Avans
l' hereu del sabater, per exemple, se quedaba á ca-
sa cosint solas y ataconant, portaba vestit de be-
llut y 's casaba ab una noya de gipó y faldilla:
¡quína vida tan prosayca! ¡quína amortisació!
Avuy si 'l pare arriba á guanyarse la vida, apé-
nas són fill comensa á parlar, ja procura ficarlo
ab un *Colegi*, perqué aixó del estudi públich no
es prou fi per un sabater. Procura tenir al noy
allunyat sempre de la botiga evitant que 's fran-
queji ab fadrins y aprenents y que no 's embruti
'l vestit de panyo al passar pel costat del vet-
lladó. Lo noy apren á odiar l' ofici de són pare
y per consegüent la llar y lo poble hont ha nas-
cut, y quant es gran no gosa dir que siga fill
d' un sabater. A dinou anys encara no porta bi-
goti y ja es metje: ell prou voldria continuar á
Barcelona, perqué coneix allí tots los cafés, so-
cietats del ball y teatros hont s' hi passa 'l temps
platxeriosament, pero no té recursos propis y ha
de anar á viurer á són poble, tantas vegadas per
ell ridicolisat, á la grossera é incómoda casa de

sos pares. Aquestos lo reben enbadalits com á un príncep, y fundant en són fill metje las més hermosas esperansas. Passan anys, 'l sabater ja es vell y són fill encara no ha mort á ningú, es á dir, no té parroquia, no visita. Lo pobre fabricant de botinas mor trist y pobre habentho gastat tot pera fer senyor á són fill. Aquest, mort són pare, no te altre remey que mudar de rumbo, y guanyarse la vida en un empleyo escurant tintés; mentres la seva germana, que en los cinch anys que habia estat pensionista habia après de piano, francés, ball, fer flors y un poch de lletra y de cosir, casada avuy ab un terralloner, se veu obligada á cambiar lo vestit de nou ab lo gipó y gracias que apedassant y rentant puga anar endressada.

Tots los pares volen en la actualitat que sos fills sigan sabis y senyors: avans desitjaban lo primer que fossen bons. Tot cambia.

Ara quan arriba 'l Setembre, no hi ha casi familia que no celebri consell, á fi de discutir las condicions y los medis y com enviarán un de sos fills á tal Institut, Seminari ó Colegi.

La mare comensa:—hauriam de parlar de que 'l noy pogués anar al Institut, perquè mira, 'l fill de la Roseta té un any ménos qu' eil y es més tonto y són més pobres y té ja un curs guanyat. Lo pare crida al noy y li pregunta quins llibres passa. Pero no 's poden contar perquè tots 'ls racons de casa són plens de compendis de gramática de tots los sistemes y métodos de lectura, aritméticas, historias, geografías, geometrias, agriculturas, comers, industria, física, química, historia natural, estética, literatura, economía, política, Religió y moral etc. etc. etc.—Quan passa tants llibres, naturalment que 'l noy estarà preparat pera la segona ensenyansa, y fet aquest raciocini, que al pare li sembla molt natural, sens consultar al mestre, 'l trau d' estudi y 'l porta á Girona pera ingresar al Institut. Los catedráticos al examinarlo troban que 'l noy sab algunas definicions de memoria, més tot ho escriu sense atxe y ab prou feyna sab fer una regla de restar. Pero 'l noy passa, com passen tots los altres; perquè si 'ls catedráticos habian de mirar prim, dada la altura en que 's troba la primera ensenyansa, en los exámens d' ingrés no sabrian com ferho pera aprobar un estudiant. Perqué avuy s' ensenyan moltes cosas y se 'n aprenen molt pocas.

Quan lo noy comensa á notar la diferencia que va de l' un estudi al altre, lo que vol es que duri, y aprén luego dels veteranos del últim any la tradició de no estudiar sinó fins al últim de curs. Per las vacaciones quan torna al poble, sos antichs condeixeples ja 'l troban mudat. Si habia vingut á Girona ab gech ja porta americana, si vestia americana ja lluheix un jaqué. Un estudiant mantingut á dispesa, encara que siga d' un pare pobre, ha d' anar sempre bonich, y al istiu no pot fer res més que passejar. Encara que també ho fa á l' ivern. Avans ajudaba á són pare

en algunas feynas del ofici, avuy no pot alzar una palla de terra perquè ja sequeia carrera.

També surten en aquest més aquellas carbasas tardanas, y las solen venir á buscar en companyia de sos pares tots aquells que fan la carrera doblada y esperan sempre al istiu pera estudiar millor las assignaturas. N' hi ha que están ja molt foguejats y que una bola ó bala més ó ménos no 'ls espanta per res. Surten de la sala d' exámens:—¡noy, m' ha anat molt bé, tot ho he respost.—Ve 'l conserge y li allarga ab serietat la papeleta:—¿que tal?—*Suspensus*—¡quina injusticia! ¿vols vení al café?—Y veuréu á l' entorn d' una taula un grupo de tres ó quatre estudiants que cad' un d' ells ha fet perdre á son pare tots los diners que costa un any, y qu' están disposats á tornarhi sense posarse cap pedra al fetje: cosas del temps.

Ismail.

ASSOCIACIÓ CATALANISTA

D' EXCURSIONS CIENTÍFICAS.

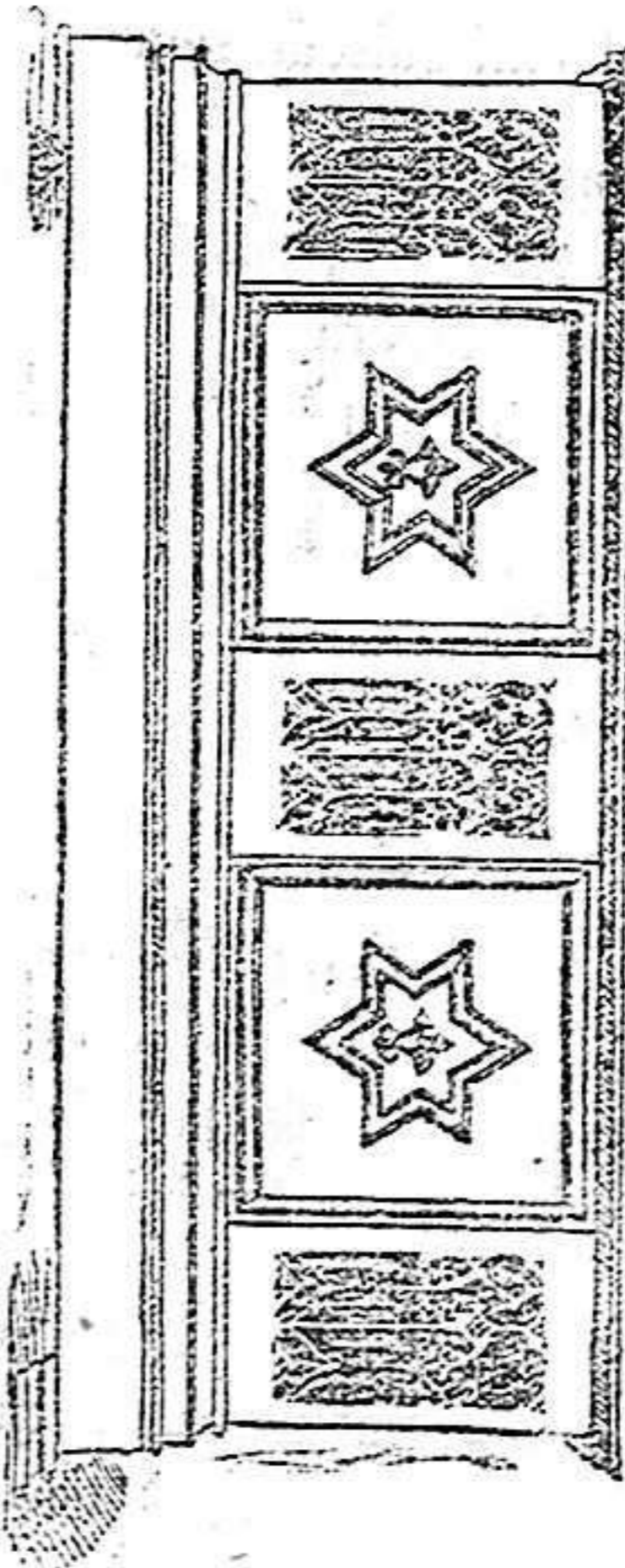
FULLA D' INSTRUCCIÓ ARQUEOLÓGICA.

(Conclusió.)

Secció 9.ª--MOBLES (EBANISTERIA) Y UTENSILIS.

Tot MOBLE, UTENSILI Ú OBJECTE INDISPENSABLE Ó D' ADORNO en una casa, te cabuda en aquesta secció sempre quan sa antiguitat lo recomane; essent los més estimats tal volta los que per ésser de fora d' ús, s' acostuman á arreconar en las golfas y si son de fusta, á estellar per llenya. Citarém principalment los BANCHS de varias formas, ASCONS, RESPATLLERS, TAULA, CADIRAS y CORNUCOPIAS, AR-

MARIS, CAIXAS, BAGULS, TAULAS, LLITS-ABCAPSALERAS PINTADAS, y més particularment encara, las ARQUETAS, las CAIXAS DE NÚVIA (V. fig.33), tant malaguan-yadament rebutjadas, en las casas de [pages y destinadas á vils usos, las LLUMANERAS, GRASOLS y LLANTIAS DE VIDRE, BRASERS RELLOTJES, etc. Entren també en aquesta secció las TRONAS, CADIRAS DE COR (*stalli*) CAIXAS Ó BAGULS DE FUSTA, pera reliquias, ASCONS de confraries, etc.

Caixa de núvia del segle XVI

Secció 10.--SIGILOGRAFIA Y EPIGRAFIA.

La SIGILOGRAFIA es la part de la Arqueologia que s' ocupa dels SEGELLS, y ns recomana la conservació dels mateixos los quals son en metall ó en fusta, usats per *Reys, Bisbes, universitats, ajuntaments, parroquias, societats, confrarias, particulars, etc.* com també las de las marcas ó INPRONTAS del mateixos, sobre *cera, lacre, hostias, paper, etc.*

La EPIGRAFIA s' ocupa de las LÁPIDAS, EPITAFIS, FITAS, COLUMNAS MILIARIAS ROMANAS, CIPOS, etc. y altres pedras ó marbres que tenen antigas inscripcions en lletra romana, gòtica. etc. (V, fig. 34). Lo que habem dit al parlar de las terrissas ro-

Fig 34

Lápida funeraria romana

manas, repetirém també en aquesta secció. los Ajuntaments deuen adquirir los objectes esmentats, tant prompte com sé descubriexen y encara mellor si llavoras los envian al Museu de la capital de la provincia ó Diputació provincial respectiva ahont poden esser mellor guardats y estudiats.

Secció 11.--ARMERIA.

Comprén tota classe d' ARMAS DEFENSIVAS Ú OFENSIVAS usadas desde 'ls temps més antichs fins á principis de segle actual, com son ESPASAS, LLANSAS, CAPELLS, CUYRASSAS, COTAS DE MALLA, BALLESTAS, FLETXAS, ESCUTS, BROQUERS, SABRES, MANDOBLES, DAGAS, PUNYALS, GANIVETS, PEDRENYALS, TRABUCHS, PISTOLAS, CANNONS, CULEBRINAS, DESTRALES, ESPERÓNS, etc. Devegadas se trovan aqueixos objectes en sepulcres. La materia de que son fabricats pot variar desde 'l ferro al or y estan adornats en ocasions ab pedras finas: en aquest darrer cas, la cobdicia, ha estat causa de que 's destruissen, cosa que ja may deu fer aquell que 'ls descobre, puix que sempre serán més ben pagats per alguna corporació científica ó aficionat, si 's venen en l' estat en que 's troveren, que una volta malmesos.

Secció 12.--BIBLIOGRAFIA, GRABAT Y DIPLOMATICA.

Comprén aquesta secció: 1. Los LLIBRES, ESTAMPATS ó IMPRESOS; recomanantse especialment los que portan la fetxa dels anys 1400, 1500 y 1600 y tants. 2. Los EXEMPLARS DE GOIGS de la Verge ó sants y santas. 3. Los BANDOS, ROMANSOS, FULLAS, PERIÓDICHS etc., y altres IMPRESOS, que recordan al-

gun fet important, y tingan certa antiguitat. 4. Los CÓDICES ó llibres escrits de ma sobre *pergamí ó paper, ab dibuixos pintats ó daurats (miniaturas)*. 5. Los GRABATS antichs, sian al *acer, al ayguafort, al boix, etc.* 6. DOCUMENTS EN PERGAMÍ Ó PAPER, útils pera aclaració d' algun fet *històrich*, BOLLAS ó BUTLLAS, TÍTOLS DE NOBLESA Ó PROPIETAT, ACTAS DE FUNDACIÓ Ó CONSAGRACIÓ D' ESGLESIAS, CENSALS, NARRACIONS, D' ALGUN FET ja sia de *guerras, bullanga ó rebombori, trovallas, etc.*; ocoregudas en algun poble; ORDINACIONS d' algun gremi, confraria; PRIVILEGIS, etc. etc,

Secció 13.--NUMISMATICA.

Poch se pot dir en un treball de la naturalesa del present, de la NÚMISMÁTICA ó secció de la Arqueologia que s' ocupa de las MONEDAS y MEDALLAS per quant las indicacions que donariam, no foran suficients pera la coneixensa d' aquellas, per la que 's necessita fer un estudi especial y tenir exemplars á la vista. Dirém no obstant que son dignas de conservar-se, aquellas monedas diferents de las que están en circulació, principalment las que 's trovan en *excavacions*, lo que ve á indicar que son *del pays*; podent ésser de diferent GRANDARIA desde la major que un duro (*As romá*) ó la de mitj, (*modul máxim*) á la de una llantia (*lenticulas*); de diferent GRUIX, essent á voltas molt primas (*bracteatas de la edat mitjana*) y de diferents METALLS, y fins de *vidre*: unas voltas tenen representada una testa de cantó (*romanas, del renaixement, modernas,*) ó de cara (*de la edat mitjana etc.*); un caball ab alas (*empuritanas*); temples, (*romanas*); divinitats y altres figuras, (*id*); una embarcació. (*As romá*) y fins escenas dissolutas (*espentrianas*). Las MEDALLAS poden recordar un seti d' una ciutat (*obsidionals*), un fet notable antich ó modern, ó un personatge (*medallons de gros tamany*): Algunes servian de tarjeta pera entrar en los espectacles, *tesseras*, (*Ex. las d' Ampurias, que son de plom. etc.*); altrás se portavan com *presservatius* d' alguns mals (*talismans*).

Aytals son las varietats d' edificis, part ó fragments dels mateixos, y tota mena d' objectes antichs, que 'ls firmants del present treball, comisionats pera la formació y redacció del mateix per la sempre entusiasta ASSOCIACIÓ CATALANISTA D' ESCURSIONS CIENTÍFICAS, han cregut que 's devian recomanar d' una manera especial al patriotisme é ilustració de las Autoritats y Corporacions de Catalunya, com també á tots los particulars que 's troban en possessió d' algun d' aquells objectes; puix sabut es, que una de las cosas que més diuhen en favor de la civilisació d' un poble, es lo major nombre de monuments antichs y obras d' art que poseheix y la mellor manera ab que sab conservarlos y repararlos.

Barcelona 15 de Maig de 1881.

En Comte de Belloch.—Joaquim Olivó Formentí.

Han sigut elegits Senadors per aqueixa Provincia los Srs. D. Pelayo de Caps, D. Fernando Puig y D. Tomás Roger y Vidal.

—Són bastant consoladoras las notícias de Roma respecte al asunto de la próxima concordia entre Alemanyia y la Sta. Sede, puix s' han ja comensat las conferencias entre 'l Representant d' aquella Nació y 'l Cardenal Jacobini las quals sembla han de ésser de bons resultats per la prompte unió entre aquella y la Sta. Sede.

—Són verdaderament extraordinaris los adelantos que cada dia fá nostra santa Fé en las regions del Asia. En *Atermiah* (Prusia) 1000 cismátichs han retornat al seno de la Iglesia, en Yadochs de 150 familias, s' han convertit 80 y en Cesarea se convertiren 600. En Xina s' han baitejat 28,000 gentils en un any.

—Ha sigut elegit Arquebisbe de Valladolid lo Sr. Bisbe de Oviedo Dr. D. Benet Sanz y Forés. Ab eix motiu en la vila de Sandía, d' hon es fill lo insigne prelat, al rebres la noticia oficial del seu nomenclament se donaren al vol las campanas y una brillant orquesta doná també un serenata á la familia del nou Arquebisbe.

—Diu un periódich, que 's tracta de fundar en Barcelona una societat anomenada «Academia Catalana» que 's dedicarà al foment de nostra literatura pátria, publicant al efecte esmeradas y luxosas edicions de las mes notables obras de nostres millors autors.

—Habém rebut los estatuts y prospecte d' una nova societat de credit que ab lo titol de *Banco Vitalicio de Cataluña—ó Compañia general de seguros sobre la vida*, acaba d' establirse en Barcelona. Atesa la garantia de dos millons de duros ab que conta y las personas que firman en lo concell d' Administració del citat Banch, junt ab las ventatjas que s' exposan, apar mereixerá la confiansa d' aquells aqui convingan semblants contractes. Los qui desitjin detalls, poden dirigirse á D. Aniceto Palahí delegat en Girona, —Bellmirall-3.

—Solemne cosa com era d' esperar han sigut las festas de la Coronació de N. S. de Montserrat. Entre los demás actes que al efecte se celebraren foren los que mes sobresortiren per la imponent magestat: l' acte de la coronació, y la professó per los voltants de Monastir. Efectuá la primera lo Emm. Sr. Cardenal Benavides ab asistencia dels Bisbes de Girona, Barcelona, Lleyda, Seu d' Urgell, Arquebisbe de Tarragona y M. Iltre. Abat del Monastir, en mitx dels acorts de la marxa reyal to-

cada per una banda militar, orquesta de Manresa y l' orga major de la Basilica. La Professó fou molt concorreguda. La Sta. Imatge era portada en trono daurat per lo Canonge Penitencier de Barcelona, Parroco de S. Just de la mateixa ciutat, un Parroco del Rosselló y tres monjos benedictins. Sa hermosa rossega estava sostinguda per un Pare Escolapio un Pare Jesuita y dos Pares Benedictins. Presidia lo Sr. Cardenal rodejat de los demás Bisbes anomenats.

Butlletí relligiós

QUARANTA HORAS: Demá comensarán en la iglesia de las Caputxinas. Las horas d' exposició serán: al matí de 8 á 11½ y á la tarde de las 5 y quart á las 7 y quart.

—Solemnes cultos que 's tributarán á la Verge de las Mercés en la sua iglesia en lo present any.

Lo dia 23 á dos quarts de set se cantarán completas. Lo 24 se celebrarán Missas desde las cinch á las dotze. A las deu solemne ofici ab sermó que dirá lo Rnt. D. Angel Estany, vicari de Lloret de Mar. Per la tarde á dos quarts de sis se comensará la funció ab los exercicis de la novena.

Lo dia 25 festivitiat de la Esclavitut. Tal com lo dia anterior, se celebrarán Missas durant lo mati, á las deu solemne ofici, á dos quarts de sis de la tarde hi haurá funció solemne ab sermó que dirá lo Rnt. D. Pere Illa. Vicari de Lloret de Mar.

Durant tota la novena se celebrará ofici á las 40 del matí y per la tarde á dos quarts de set la funció acostumada.

Mercat de Girona del 17 de Setembre 1881.

BLAT blancal de la Selva de 20 á 22 pessetas quarta.— Blat fort d' Ampurdá de 18 á 21.—Mastall de 15 á 18.—Segol de 12 á 14.—Ordi, de 10 á 12.—Cibada de 8 á 8'50.—Besas de 11 á 12.—Blatdemoro, de 11 á 12.—Mill de 13 á 13'50.—Fajol de 11 á 11'50.—Fabas de 12 á 13.—Llegums de 11 á 12'50.—Fasols de 18 á 10.—Ciurons de 22 á 40.—Panis de 16 á 17'50.

VINS. AMPURDÁ. *Culera, Llansá, Espolla, Rabós, Garriguella y Vilajuiga*: negre de 44 á 56 pessetas carga. Garnatxas de 70 á 80; Rancis de 75 á 80. AMPURDÁ BAIX; *Viladesens, Camallera, Vilahur, Gahusas Garrigás y Vilopriu*; Negres de 34 á 46 pessetas carga; Garnatxas de 58 á 66; Rancis de 64 á 72.

OLI: á 9 pesetas mallal.

FARINA: 1.ª classe de 17'50 á 20 pessetas quintá. 2.ª classe de 14 á 17 3.ª classe de 9 á 14.

OUS de 28 á 30 quartos dotzena.

BESTIAR: *Bous* de 1'50 á 1'75 pessetas carnicera *Xay*: del pais á 2'50:

Los preus exposats son tot lliures de drets de portas.